

rabbi yeheskel mana.
kashrut expert
more horaah

יחזקאל מנהו
מומחה כשרות
מורה הוראה

Mobile: +972 522 606 750
 Email: yeheskel052@gmail.com

בעניין הפרשת חלה מבצק עבה העומד לטיגון

נשאלתי מה הדין בבצק עבה שלשו אותו לשם טיגון ובחלקו הקטן לאפייה האם מפרישים חלה, והאם מברכים על הפרשה זו.

והשבתי הגמרא במסכת פסחים דף לז ע"ב דורשת את הפסוק בפרשת בחוקותי פרק כו פסוק כו "ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד לחם" מה שאפוי בתנור אחד קרוי לחם ומה שאינו אפוי בתנור אינו נקרא לחם, משמע שרק בצק שנאפה נחשב לחם לעניין הפרשת חלה, ובתוס' ד"ה דכולי עלמא כותב ר"ת ע"פ המשנה בחלה פ"א משנה ה "עיסה שתחילתה סופגנין וסופה סופגנין פטורה מחלה, תחילתה עיסה וסופה סופגנין, או תחילתה סופגנין וסופה עיסה חייבין בחלה ע"כ. שהכוונה בתחילת המשנה שאם מדובר בעיסה שמתחילה לא הייתה חייבת בחלה כגון עיסה רכה וגם הסוף באפייה או טיגון פטור מהפרשת חלה, אך אם מדובר בעיסה עבה ובישלו או אפו, או מדובר בעיסה רכה שאפו אותו כמו לחם חייבת בחלה, יוצא א"כ מדברי ר"ת שבעיסה עבה שבישלו או טיגנו אותה חייבת בהפרשת חלה מן הדין, וכן פירש ר' עובדיה מברטנורא, אך הרמב"ן, הרא"ש, והר"ש, ביארו אחרת שהכול תלוי בדעתו של האדם בתחילת גלגול הבצק, וגם אם מדובר בבצק עבה ודעתו לבשלה או לטגנה פטור מהפרשת חלה, וכדעתם פסק הרמב"ם בהלכות ביכורים פרק ו הלכה יב וז"ל אבל העושה עיסה ליבשה בחמה בלבד או לבשלה בקדרה, הרי היא פטורה מן החלה וכו', וכך פסק בשו"ע יו"ד סימן שכט סעיף ג וז"ל עיסה שבלילתה עבה וגלגלה ע"ד לבשלה או לטגנה או לעשות סופגנין או ליבשה בחמה, ועשה כן פטורה ע"כ, אך הש"ך כתב שיש להחמיר בבצק עבה, שכולו לטיגון או לבישול להפריש חלה ללא ברכה, או שיאפה חלק ואז יתחייב בחלה לכו"ע ורואים שחשש לדעת ר"ת, וכן הביא בפתחי תשובה בשם שו"ת פנים מאירות, שיר"ש יחמיר להפריש מעיסה זו ללא ברכה, וכן כתב הבא"ח פרשת שמיני ש"ש אות ד וז"ל העושה עיסה כדי לבשלה או לטגנה, מפרישין ממנה חלה בלא ברכה וגו', וכן כתב בבית לחם יהודה סימן שכט סעיף ג, וכן בכה"ח או"ח סימן רמב ס"ק כז וכן בשו"ת מנח"י ח"ח תשובה קח, ועוד אחרונים. ובעניין אם אפו חלק מהבצק שמיועד לטיגון, הדין שכל העיסה מתחייבת בהפרשת חלה עם ברכה וכך נהג המהר"ם מרוטנבורג הביאו הרא"ש, וכן בבית יוסף ע"פ המעשה בגמרא ירושלמי חלה פ"א הלכה ד, וכן פסק השו"ע יו"ד סימן שכט סעיף ד וז"ל אפילו כשעושה אותה על דעת לבשלה וכיוצא בו, אם דעתו לאפות ממנה מעט ואפאו, אפילו אין באותו מעט שיעור חלה כולה מתחייבת על ידו עכ"ל, וכן הב"ח וכן הט"ז.

המורם מכל זה שבצק עבה שמיועד לטיגון כגון פריקסה, או סופגניה וכדומה, פטור מהפרשת חלה, אך נהגו להחמיר ולהפריש חלה ללא ברכה, אך אם אפו חלק ואפילו קטן פחות משיעור חלה מחייב את כל הבצק בהפרשת חלה עם ברכה.

בברכת שלא נכשל בדבר הלכה

ובאעה"ח הצב"י יחזקאל מנהו

